

سوال

آيا نماز در مسجدي که در آن قبر هست، صحيح است؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

نماز در مسجدي که در آن قبر وجود دارد جايز نيست و واجب است قبرهايي که در مسجد قرار دارد نبش شده و بقايای اجساد به قبرستان‌هاي عمومي منتقل شود و بقايای هر جسد در قبر خاص خودش قرار داده شود. باقي ماندن قبر در مسجد جايز نيست؛ فرقي نمي‌کند قبر يکي از اولياء يا هر کس ديگري باشد، زيرا رسول الله ﷺ از چنين کاري نهي نموده و يهوديان و نصرانيان را که چنين مي‌کنند نفرين کرده است. از رسول الله ﷺ ثابت است که فرمودند: **خداوند يهوديان و نصرانيان را لعنت کند؛ [آنان] قبرهاي پيامبران‌شان را مسجد قرار دادند** - عائشه - رضی الله عنها - مي‌گويد: ايشان [امتش را] از اينکه چنين کنند، برحذر مي‌داشت. به روايت بخاري (۱۳۳۰) و مسلم (۵۲۹).

و هنگامي که ام سلمة و ام حبيبة - رضی الله عنهما - درباره‌ي کليسايي که در حبشه ديده بودند، سخن گفتند که در آن تصاويري وجود داشت، پس رسول الله ﷺ فرمودند: **آنها هرگاه شخص صالحی درمي‌گذشت بر قبر او مسجدي مي‌ساختند و آن تصاوير را مي‌کشيدند؛ آنان بدترين مخلوقات نزد الله هستند** متفق عليه (بخاري: ۴۲۷ و مسلم: ۵۲۸).

همچنين مي‌فرمايد: **کساني که پيش از شما بودند، قبور پيامبران و نيکوکارانشان را مسجد قرار مي‌دادند. آگاه باشيد! قبور را مسجد نگردانيد چرا که من شما را از آن نهي مي‌کنم** به روايت مسلم (۵۳۲) از جندب بن عبدالله بجلي.

پيامبر ﷺ در اين احاديث از مسجد قرار دادن قبور نهي نموده و کساني را که چنين مي‌کنند لعنت کرده‌اند و بيان نموده‌اند که آنان بدترين مردمان هستند، بنابر اين بايد نسبت به اين کار هشدار داد.

واضح است که هر کس نزد قبوري نماز گزارد آن را مسجد قرار داده است و کسي که بر روي قبر مسجد بسازد، قبر را مسجد قرار داده است؛ بنابر اين واجب است براي اجرائ دستور رسول الله ﷺ و براي اجتناب از لعنت پروردگار، قبور را از مساجد دور ساخت و قبور را در درون مساجد قرار نداد. زيرا چه بسا وقتي مردم در مسجدي که در آن قبر هست نماز بگزارند، شيطان براي آنان دعای مردگان يا به فریاد خواندن آنان يا نماز يا سجده براي مردگان را زيبا جلوه دهد و در نتيجه

در شرک اکبر گرفتار شوند، و این یکی از اعمال شرک‌آمیز یهودیان و نصرانیان است که مخالفت با آنان و دوری از راه و روش غلط آنها واجب است.

اما اگر این قبرها پیش از مسجد وجود داشته، سپس بر آن مسجد ساخته‌اند، بر اساس سخن اهل علم، واجب است که برای از بین بردن اسباب شرک و سد ذریعه، آن مسجد را ویران کنند زیرا مسجد جدیدتر از قبور است.

و الله ولی التوفیق.